REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori netrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiunea Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Max. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXIII.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele. cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 34. Brașov, Duminecă 14 (27) Februarie 1910.

Titu Maiorescu.

Cercurile literare din capitala României se pregătesc să serbeze ziua de Luni 15/28 Februarie, când d-l Titu Maiorescu împlinește 70 de ani ai vieții sale. Nu numai într-un cerc restrâns însă, fie el cât de distins, merită a se serba această zi, ci în vederea însemnătății bărbatului, al cărui nume împodobește începutul acestor șiruri, ea se cuvine să fie, — și credem, că va și fi, — serbarea întregului neam românesc din toate ținuturile, în care împrejurările ne-au împărțit.

Profesor distins, bărbat politic de o netăgăduită valoare, orator de frunte și mai pre sus de toate o podoabă a literaturii noastre, d-l T. Maiorescu a desfășurat timp de aproape o jumătate de veac o activitate din cele mai rodnice și și-a câștigat merite, care-l pun în șirul bărbaților celor mai aleși ai neamului nostru din timpurile mai nouă.

Rare-ori s-au văzut, mai cu seamă la noi, concentrate într-o singură persoană atâtea calități eminente, ca la d-l Maiorescu. Bogăția de cunoștințe cu puterea de judecată și cu claritatea în expunerea ideilor în scris sau cu graiul viu; urmărirea fără preget a adevărului și apărarea resolută a lui, împreunată cu tactul cel mai fin și cu formele cele mai alese; profunditatea științei unită cu cea mai deplină înțelegere pentru artă. Și toate combinate la un loc în cea mai desăvârșită armonie, încât întreagă ființa sufletească a acestui bărbat de elită pare că ar fi una din acele figuri clasice, săpate în marmură de Paros de mâna unui Phidias sau Praxiteles. — Un suflet nobil, în adevăratul înțeles al cuvântului; liniștit în aparență, dar pătruns de cea mai curată iubire de oameni, gata ori și când a păși în apărarea adevărului și a frumosului.

Ca profesor, jubilarul septuagenar a răspândit timp de 48 ani de pe catedrele Universităților din Iași și din București razele celei mai curate lumini, servind totdeauna ca model de împlinire conștiențioasă a datoriei sale, precum s-a recunoscut cu cea mai mare laudă din toate părțile astă toamnă, cu prilejul retragerii sale dela postul, pe care-l ilustrase atâta vreme.

Dar nu numai la catedra universitară se distinse ilustrul jubilar, ci în același timp dânsul căută să arunce sămânța adevăratei științe și în cercuri mai largi, în mijlocul societății, în care petrecea. Sunt cunoscute prelegerile sale publice, ținute în tinerețea sa în vechia capitală a Moldovei, prelegeri, cari au avut un răsunet așa de viu și cari au dat naștere societății „Junimea“, atât de însemnată în desvoltarea literaturii noastre.

Ca bărbat politic, T. Maiorescu, condus totdeauna de vederi moderate, a stăruit pentru o desvoltare treptată dar sigură a întocmirilor de Stat și a instituțiunilor sociale, și în deosebi a insistat și a lucrat pentru organizarea temeinică a învățământului, în fruntea căruia a ajuns în câteva rânduri, ca ministru de culte și instrucțiune publică.

Dar privirile lui T. Maiorescu nu s-au mărginit numai între granițele restrânse ale Statului, în serviciul căruia se afla, ci sufletul lui a îmbrățișat totdeauna interesele culturale ale întreg neamului românesc. Și noi, Ardelenii, de cari îl legau legături așa de scumpe familiare, n-am fost cei din urmă, cari au simțit efectul binefăcător al acestui suflet luminat.

Foaia noastră încă nu a fost lipsită de încurajarea acestui bărbat meritat, și cu recunoștință ne aducem aminte de cuvintele de îmbărbătare, ce ni le-a adresat cu prilejul jubileului de 50 și de 70 de ani ai vechiului nostru organ de publicitate.

Ceea-ce însă pune coroană întregei activități de o jumătate de veac a acestui distins bărbat, este lucrarea sa literară, prin care a dat o nouă și sănătoasă direcțiune întregii noastre vieți literare și care-i va face pentru totdeauna numele nemuritor.

Începându-și activitatea sa literară tocmai într-un timp, când marea majoritate a scriitorilor noștri apucase pe o cale greșită, când lucrările lor bâjbâiau de latinisme și de franțuzisme, când ortografia noastră ajunsese o adevărată Halima, când opinia publică, pornind dintr-un fals sentiment de naționalism, încuraja toate mediocritățile, când ori și care băetan, care știa să țină condeiul în mână, se socotia de autor, — Maiorescu avù bărbăția să pășească împotriva tuturor acestor scăderi și trecând peste toate prejudițiile și peste multe „autorități“ ale timpului, cerù, ca graiul scriitorilor să se acomodeze după înțelegerea poporului, ca ortografia să nu mai fie o măiestrie hieroglifică, ci să arăte cuvintele așa, după cum se rostesc, — ca cine voiește să scrie ceva pentru publicul cel mare, să înțeleagă mai întâi el însuși cum se cuvine, aceea ce voiește să scrie, și apoi să dea scrisului său forma cea mai potrivită. Orice notă falsă, orice exagerare, orice formă fără fond, nu numai în literatură, ci în toată cultura noastră, să se delăture. Peste tot în știința și în arta românească să domnească numai adevărul și frumosul.

„Ai un singur bloc de marmură,“ zice d-l T. Maiorescu în prefața „Criticilor“ sale, adunate la un loc în anul 1874; *„dacă îl întrebuințezi pentru o figură caricată, de unde să mai poți sculpta o Minervă?“*...

O furtună întreagă de protestări scormoniră la început aceste critice. Cei atinși de adevărul și nu arare-ori de ironia cuprinse într-ânsele, începură a striga împotriva „nepatriotului“, „cosmopolitului“, „nemțitului“, sau cum îi mai ziceau; dar încetul cu încetul văzduhul se liniști, fulgerile neputincioase se împrăștiară, și mândru începù să lucească pe azurul literaturii noastre naționale soarele adevărului și al frumosului.

Era o renaștere a scrisului românesc, o primăvară literară, ale cărei semne binefăcătoare le simțim și în ziua de astăzi.

In lupta aceasta literară noi Ardelenii poate că am făcut mai mare împotrivire; în cele din urmă însă ș noi am fost, dacă nu învinși, dar cel puțin convinși, și astăzi, mulțămită lucrării stăruitoare a d-lui Maiorescu și a tovarășilor săi literari, și noi „prozaicii“ și „posacii“ Ardeleni, putem număra între scriitorii români pe un Coșbuc, pe un Goga, pe un Iosif, pe un Slavici și pe un Agârbiceanu, ca să nu vorbim, decât de cei mai însemnați. Dar în deobște, și noi, cu toate influențele străine, la care suntem expuși, ne dăm silința să scriem astfel, ca să fim înțeleși și să nu provocăm râsul sau compătimirea fraților noștri din celelalte părți.

Cuvine-se deci, să prăznuim cu toții ziua de 15/28 a lunei curente și să-i dorim aceluia, care a contribuit mai mult, poate, decât orișicare altul dintre scriitorii noștri, la *unitatea noastră culturală*, încă multe zile frumoase și senine, cum i-a fost întreagă făptuirea, ca astfel să se poată bucura până la adânci bătrânețe de roadele muncei sale binecuvântate!

A. B.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

„Cartea“ lui Maiorescu.

Amintiri din viața de student,

de I. C. Panțu.

In numărul jubilar al »Convorbirilor literare« din 1 Martie 1882, — era jubileul de 25 de ani, — publică d-l P. T. Missir un articol intitulat: »O pagină din istoria României june, societatea studenților români din Viena«, în care amintește că în anul 1874, când a luat parte la cea dintâi ședință a societății, a observat, că adunarea era împărțită într-o maioritate și într-o minoritate constantă. Bucovinenii, cari erau mai mulți, tipăriseră statutele societății cu ortografia fonetică a Convorbirilor, iar Ardelenii, privind acest lucru ca o *»trădare«*, trântesc comitetul și se instalează ei la conducere. Bucovinenii s-au retras deocamdată din societate. »Astfel ortografia fonetică a răsturnat un comitet, iar cea etimologică, care a ajuns la putere în Maiu 1875, a alungat din sânul societății pe camarazii noștri bucovineni«.

»Cine ar fi crezut«, zice d-l Missir, »că, în mai puțin de 10 ani, se va efectua o schimbare fundamentală în opinia publică a Românilor din Ardeal, în ceea ce privește societatea »Junimea« din Iași?«

»Cine ar fi crezut, că ortografia fonetică va dobândi dreptul de cetățenie în Ardeal? că tinerii noștri camarazi Neagoe, N. Făgărășan, Oct. Blăjan și alții, stabilindu-se în România se vor convinge atât de degrabă de nedreptatea, ce s-a facut lui Maiorescu și se vor grupa în jurul lui?«

»Cine a putut presupune, că nu mai departe decât în 1882 societatea România jună din Viena va aprinde tămâie pe altarul literaturei române pentru meritele »Junimei« prin organele tinerilor ardeleni, Mera, Haliță, Panțu, Albini, N. Popovici și alții, cu ocazia unei aniversări a Convorbirilor literari?«. . . . . .

»Revirimentul de idei, ce s-a produs, este atât de mare, în cât stau și mă îndoiesc câteodată de însăși faptele, ce le-am văzut și de vorbele, ce le-am auzit în anul 1874«. spune d-l Missir în amintirile sale publicate în numărul jubilar din 1882 al Convorbirilor literare«.

*

Se vedem cum se întâmplă această schimbare, la aparența, într-adevăr uimitoare.

In toamna anului 1879, dupa terminarea gimnaziului, plecasem și eu la Viena și dela început am întâlnit destui tineri români, ca să mă informez despre toate și ca să alung urâtul, ce m-apucase în marele »sat al împăratului». Mi-a căzut bine aceasta întâlnire. Ca de obiceiu, dupăce ne întrebarăm unii pe alții, despre studii, despre locurile din părțile de unde eram flecare, despre bănișorii de cari dispuneam, începurăm să ne dăm în vorbă și despre lectura făcută, începurăm să discutăm așa în general, și despre unii din scriitorii noștri de pe atunci. Iute am băgat de samă, că cunoștințele noastre erau de tot diferite, iar convingerile noastre diametral opuse. Scriitori, pe cari îi țineam fără nici o importanță, erau preamăriți și înălțați în slava cerului.

Ca nou sosit în Viena, eram mai sfiicios și când vedeam, că oameni destul de mari, oameni cu »barbă respectabilă« susțineau niște lucruri, pe cari eu le învățasem cu totului tot altfel, spun drept, că pentru o clipă am rămas în mare nedumerire și mă cam zăpăcisem. Am tăcut deocamdată, și am trecut la discuții de altă natură, la discuții în care ne înțelegeam pe deplin: vorbiam de traiu, cum și-l aranjase flecare, de gazdă, de impresia ce am avut-o când am văzut un oraș așa de mare ca Viena și de fel de fel de alte lucruri de toate zilele.

Tovărășia aceasta cu primii cunoscuți, și deasa convenire cu ei, la începutul vieții de student într-un oraș străin și mare, a fost un bine pentru mine, căci mă mai dedasem cu împrejurările și începusem să cunosc și eu câte ceva din capitala împărăției. Incepusem să cunosc și relațiile dintre colegii, între cari aveam să petrec mai multă vreme. Odată, între altele, auzisem pe noii mei cunoscuți vorbind de Blăjeni, de Năsăudeni și de Brașoveni, îi auzisem spunând cam cu ce se ocupă, cum își petrec și ce stipendii au, pe unde se întrunesc, ba auzisem chiar și unele caracterisări. Indată am priceput, că mă găsesc în fața a trei grupări deosebite de tineri, după cele trei gimnasii românești, aducând fiecare cu sine, pe lângă cunoștințele câștigate în școală și obiceiurile locului de unde veniseră. Mi-se părea ceva foarte natural.

Nu peste multă vreme însă am băgat de seamă, că sub Brașoveni se înțelegeau și alții, cari nici nu văzuseră Brașovul.

Eu mersesem mai de timpuriu la Viena, așa că dintre adevărații Brașoveni nu găsisem pe nimenea și unde îmi era și urât, legasem cunoștință cu toți tinerii pe câți îi întâlniam pe la cabinetul de lectură al societății »România Jună«. Erau tineri din diferite părți, din Ardeal, din Bănat și din Țara ungurească, erau și din România și din Bucovina, dar peste tot Ardelenii erau mai mulți. Cunoștința se leagă ușor între tineri, astfel și eu în scurtă vreme nu mă mai simțiam străin în Viena, ba chiar mă împretinisem cu unii dintre ei.

Imi bătea la ochi graiul Năsăudenilor și al Blăjeniior, cuvintele, ce le întrebuințau și modul cum le pronunțau; îmi făcea impresia, că ei în graiul lor amestecă vorbe

Dela adunarea clubului național român din comitatul Sătmar, ținută alaltăieri în Seini sub președinția păr. Dr. V. Lucaciu, deputat, s'au expediat câte-o depeșă d-lor *G. Pop de Băsești* și *Dr. T. Mihali*, în care partidul național din comitatul Sătmar, aderă la hotărârile clubului naționalist dietal, față de care ține să-și arate toată încrederea s declară că va lua lupta electorală în toate cercurile.

Cronica politică.

Luni se va ținea la Viena un *consiliu comun de miniștri*, care se va ocupa cu tratatele comerciale ce sunt de încheiat cu statele balcanice. La acest consiliu va lua parte și ministrul Khuen, care pleacă în scopul acesta mâne seară la Viena. Hedervváry va face cu aceasta ocaziune câteva vizite oficiale. Nu este însă eschis ca Hédervàry să fie primit și în audiență de Maj. Sa, pentru a face raport Maj. Sale despre recentele evenimente din viața politică.

*

Hédervváry a declarat unui ziarist maghiar următoarele: *Situația nu s-a schimbat.* Dela înființarea partidului muncei naționale lucrurile merg strună. Din provincie primesc zilnic știri favorabile și aderențe. Toate aceste nu mă fac însă să uit greutățile, cari mă mai așteaptă în viitorul apropiat. Fișpanii își iau acum în primirie posturile lor. Până în 27 Februarie toate posturile de fișpani vor fi împlinite. *Noul parlament se va întruni după toată probabilitatea pe la mijlocul lunei Iunie.* Alegerile nouă se vor face probabil în timpul dela 5—10 Iunie.

In ce privește *reforma electorală*, a mai zis Hédervváry — eu nu mă pun în calea diferitelor păreri. Chestiunea reformei este atât de importantă, încât merită să fie discutată. Astăzi sunt încă multe prejudiții, pe cari însă eu nu le împărtășesc. Când vor fi terminate datele și scrutările oficiale, va fi mai ușor să ne precizăm punctul nostru de vedere.

*

Știrile despre contrastele ivite în sânul partidului guvernamental și în special între miniștri — se desmint din nou.

*

Partidul creștin-social și-a ținut prima mare întrunire alaltăieri în Zsolna. Dep. Giesswein a desfășurat cu acest prilej programul partidului creștin-social pledând pentru egalitatea de drepturi și îndeosebi pentru votul universal. »Nu e permis — a zis între altele oratorul — să prescurtăm pe cineva în acest drept. Nu e iertat să luăm cuiva dreptul de vot pe motiv că nu știe scrie și ceti ungurește. Aceasta ar fi o mare nedreptate și ar tulbura armonia frățească între cetățenii patriei.«

*

Faimosul *Jeszenszky Sándor*, făuritorul de procese cu duiumul în contra ziarelor românești sub era Banffy — a fost numit secretar de stat în presidiul ministerial. In calitatea aceasta va conduce și secțiunea pressei.

O surprindere mai plăcută nici că ni se putea face!

Apropierea anglo-germană. Principele Enric al Prusiei a primit Joi în Londra o deputațiune a comitetului de apropiere anglo-germană. Deputațiunea a exprimat speranța că pe viitor orice motiv de atitudine bănuitoare între Anglia și Germania a dispărut. Principele Enric a răspuns că vizita sa are un caracter privat, dar că este de acord cu sentimentele exprimate și că e sigur că împăratul Wilhelm se va bucura de dânsele. Principele a exprimat speranța că națiunea engleză va avea pe viitor aceeași încredere în împărat, pe care guvernul german și Germanii o au în regele și guvernul Angliei.

Din camerele române.

Legea teatrelor. Chestia evreiască.

După o lungă discuție s'a votat alaltăieri *legea teatrelor*, suferind mai multe schimbări.

In ședința de Joi dep. *N. Iorga* a interpelat pe ministrul de interne în *chestia agitațiilor evreiești* din ultimul timp. Resumăm cele spuse de d-l Iorga în următoarele:

Chestia evreiască nu e o chestie, care să se rezolve printr'o interpelare, ea va fi rezolvată de sigur, conform aspirațiunilor naționale. Statul acesta e românesc, el nu poate trăi de cât cu acest caracter. Dacă i-am schimba caracterul, acordând măcar o parte din cererile acelor domni, România n'ar mai fi ceea ce este.

De când pleacă agitațiile evreilor din România? De când cu renașterea ultimei mișcări socialiste. D-rul Rakowski, fostul șef al acestei mișcări, a fost expulzat. In străinătate, omul acesta a făcut agitații; într'o bună dimineață ziarele străine au ridicat chestia evreiască, cum se întâmpla de câte ori România avea nevoe de vre-un nou împrumut.

In »Courrier Européen« d-l Rakowsky a deschis focul împotriva României, susținând că în nici o țară evreii nu trăesc mai rău decât la noi. Aceste afirmații ar fi trebuit desmințite de reprezentantul României în străinătate. In timpul d-lui Sturdza s'a mai răspuns la asemenea calomnii printr'o documentată carte a lui Verax; aceasta era însă o lucrare mai mult științifică, nepotrivită pentru marele public. Afară de articolul d-rului Rakowsky mai circulă în cercurile intelectuale și politice din străinătate o carte plină de calomnii impotriva României. Noi rămânem în fața acestor acuzări cu mânile legate.

Aceste acuzări au prins în streinătate *Dovadă sunt răspunsurile pe cari le-am primit la o broșură de propagandă, privitoare la situația grozavă a Românilor de peste munți*, pe cari le-am trimis. Intre altele mi s'a spus: cum vă plângeți de situația Românilor din Ardeal, când situația evreilor din România e mult mai rea? E ilogică judecata aceasta, căci nici nu se poate face comparație între o populație autohtonă, cum sunt Românii din Transilvania și între evreii din România, cari sunt străini.

Evreii au o anumită pressă în țara noastră, cu care caută să îndrepte opinia publică românească spre anumite tendințe. In pressa lor, evreii insultă rasa românească pe care o prezintă ca un conglomerat de alte popoare, susținând că statul român nu ar avea caracterul național.

Oratorul combate afirmațiile d-lui Brociner, care într'o carte susține că evreii ar fi din timpuri imemoriale în țară fiindcă Domnii ar fi împrumutat bani dela evrei. Evreii au venit în adevăr în țările românești și au dat bani cu camătă; dar fiindcă au exploatat pe țărani, au fost expulzați de Petru-Șchiopul. Pentru ca Evreii să poată întra în cetatea românească, se cer sacrificii, nu numai pretenții! Evreii se laudă mereu că fac serviciu militar, dar nu ne trebue, nu avem nevoie de serviciul lor militar. Iașul e jidovit dovadă că și afișele dela Teatrul Național se tipăresc în evreește. Se laudă evreii cu trecutul lor în țară; dar la 1869 evreii din România au dat câte-va mii de galbeni pentru honvezii ungurești. Ungaria e cotropită de evrei: arta, știința, literatura, politica, totul e în mâna evreilor! Să ne ferească Dumnezeu să ajungem soarta Ungariei.

Dar evreii au convocat un congres național evreesc, după propunerea aceluiași Iosif R. Petreanu. E inadmisibil ca în țara noastră să se adune un asemenea congres. La 15 Februarie va apare un nou ziar cotidian evreesc »Progresul«, care să protesteze contra »persecuțiilor« evreești. E de datoria guvernului să declare că nu va îngădui ținerea unui astfel de congres în București. Altfel, cine va putea garanta că populația își va păstra liniștea și magnanimitatea? (Apl.)

Ministrul ***Ion Brătianu*** răspunde că în ce privește pe evreii cetățeni români, ei au dreptul să fie tratați exact ca și cetățenii români. In ce privește agitațiile făcute în străinătate, nu crede că este de demnitatea noastră de a trata chestii cu caracter intern, drept chestii cu caracter extern. E o datorie indiscutabilă a publiciștilor noștri de a face să se știe în streinătate adevărata situație. Fiindcă chestiunile acestea sunt de caracter intern, e în interesul Evreilor să arate până unde merge solidaritatea lor cu interesele noastre și nesolidarizarea lor cu interesele ce ne sunt streine sau vrăjmașe. Ori ce soiu de agitație nu poate fi în folosul Evreilor. In statul român toată lumea se bucură de drepturile civile. Drepturile politice însă, libertatea presei, a adunărilor și actele politice, sunt garantate numai pentru cetățenii români. Rămâne ca guvernul să judece, unde interesele și siguranța statului îi impun ca să intervie.

D-l ***N. Iorga*** se declară mulțumit cu cea mai mare parte din declarațiunile ministrului Brătianu.

Concertul d-nei Lucia Cosma.

Inregistrăm cu plăcere știrea, că față de concertul de Miercuri seara a doamnei Lucia Cosma, publicul românesc și străin din Brașov manifestă un deosebit interes. O mare parte din biletele pentru concertul de Miercuri seara s-a desfăcut, iar doritorii de-a lua parte la acest concert, cari nu s-au îngrijit încă de bilete, să se grăbească.

La concertul de Miercuri seara se va esecuta următorul program:

1. *G. Donizetti*: Arie din opera: »Lucia di Lammermoor«, (cu flaută obligată, d-l Altdorfer).

2. *G. Dima*: *a*) Dorință, *b*) Peste vârfuri, *c*) Aus dem Ei gekrochen.

3. *A. d'Ambrosio*: *a*) Romance, *b*) Serenade, d-l R. Faflik.

4. *I. Brahms*: *a*) In Waldeseinsamkeit, *Ed. Grieg*: *b*) Solveig's Lied, *R. Strauss*: *c*) Ständchen, *d*) Heimliche Aufforderung.

5. *E. Hubay*: *a*) Solo aus »Der Geigenmacher von Cremona«, *P. Sarasate*: *b*) Spanischer Tanz, d-l Faflic.

6. *G. Dima*: *a*) Jelui-m'aș, *b*) Vai băditță dragi ne-avem, *c*) Mândruliță de demult.

7. *Dell' Acqua*: Chanson provançale

*

Din recenziunile ziarelor din regat, cari se ocupă cu concertul dat la Ateneu Luni seara, mai reproducem astăzi cele scrise de marele ziar „Minerva“:

După atâtea celebrități dup'aiurea, ce s-au perindat pe la noi, le-a venit rândul în sfârșit și cântăreților și cântăreților noștri să deștepte luarea aminte asupra lor.

Și aceasta e impresia ce a lăsat-o aseară doamna Lucia Cosma, o distinsă fică a Ardealului, precum ne-a impresionat în același fel și d-na Triteanu, mai acum câtva timp.

Doamna Cosma ne era cunoscută și din concertele date acum trei ani, când cu venirea societăților corale și a reuniunii de cântări din Sibiiu.

De atunci a impresionat adânc prin arta cântului d-sale și aseară a lămurit același lucru.

Prin rara distincție cu care mânuește registrele și printr-o fină dicțiune vocea de soprană a doamnei Cosma a putut birui cu succes greutățile marei arii din »Lucia« lui Donizetti — una din pietrile de încercare a marilor cântărețe. Și trebuesc amintite în deosebi toate notele de sus, minunat filate și dibăcia în emisiunea notelor pichetate.

Cu multă artă a cântat d-na Cosma și aria din »Il re pastore« de Mozart, întovărășită fiind la vioară de d-l Kresz.

Deși foarte ușor voalată vocea cântăreței a strălucit impresionantă în lieduri de Brahms, Strauss și Dima, precum a exprimat toată poesia »Nocturnei« de Coquard și aceea a cântecului indian de Bemberg.

Insă ceeace nu poate uita nimeni din concertul de aseară sunt doinele ardelenești armonizate de Brediceanu. Și mai

---

învățate din carte cu vorbe din popor și cu cuvinte luate de prin psaltirea lui Coresi.

Pretinia mergea înainte.

Când dela o vreme am început să intrăm mai deaproape în vorbă, despre ce cetiserăm fiecare prin gimnasiu, când ne-am dat pe față convingerile literare și scriitorii la cari țineam, am văzut îndată, că am atins o coardă nu tocmai plăcută. Fețele lor au devenit ceva mai serioase. Discuțiile deveniră mai animate. Intrarăm pe terenul filologiei (fiecare din ei era un filolog) și fără voie ne pomenirăm vorbind de ortografie. Pe tema aceasta discuțiile se întindeau; nu erau ele vehemente, dar neplăcute, cu atât mai vârtos, că uneori nu mergea până la sfârșit discuția, se curmă deodată, se arunca câte o înțepătură, ba chiar câte o vorbă mai aspră. »*Așa sunteți voi Brașovenii, cu Maiorescu al vostru, cu codițele și cornițele...*«*) îmi zise unul mai în etate drept în față, îmi zise puțin cam apăsat și cu un aer de compătimire față de convingerile, ce le aveam.

Această discuție a fost pentru mine hotărâtoare. Am văzut și am înțeles îndată, că am fost în rătăcire, și acum eram convins pe deplin, că sub Brașoveni aveam să înțeleg o grupare a tuturora, cari erau aderenții lui Maiorescu.

Nu mult după această discuție începuse să se adune tinerii din toate părțile, căci se apropia 15 Octomvrie. Veniră și »Brașovenii« și acum mă găseam și eu mai acasă, căci între ei erau și prietini de ai mei, mai apropiați de mine, era F. Codru-Drăgușan și A. Bârseanu.

*

— Noi dela Brașov, cari ne aflam la Viena, eram crescuți cu totului tot în altă direcțiune. Gimnaziul din Brașov devenise un centru de cultură, unde se întâlniseră profesori crescuți în Germania, în Austria, în Franța și în București. Era un mare bine această împrejurare și binele a fost cu atât mai mare, cu cât profesorii de pe atunci erau veniți de prin diferite locuri, — din împrejurime și din depărtare — făcuseră chiar și studiile secundare pe la diverse gimnazii. In fruntea școlilor se afla profesorul de logică și psihologie Ioan Meșotă, om învățat, natură liniștită, a cărui ființă, s'a resimțit totdeauna și în viața socială, bisericească și politică; era în atingere și cu profesorii dela celelalte gimnazii din localitate; om cu tact fin și cu măsură, era un director harnic; un adevărat conducător și nivelator al tuturor diferințelor, ce natural se ivesc într'o școală nu prea veche și cu puteri didactice venite din patru cinci centre de cultură, cu un cuvânt Meșotă a fost o personalitate distinsă.

Cunoscut în cercul Junimei din Iași, era în corespondență cu Maiorescu și cu Negruzzi, o corespondență plină de discuții, uneori chiar și asupra celor scrise în »Convorbiri«. Insuși colaborase la foaia din Iași, care pe atunci avea vre-o patruzeci de abonați [1]) în Brașov, printre profesori, printre harnicii comersanți de odinioară și printre preoți. La Iași își tipărise Meșotă, Istoria universală, după Pütz, cu cheltuiala întreagă a societății »Junimea«, care cu drag a venit în ajutor învățământului, pe acele vremuri, când lipseau aproape cu totul manualele de școală.

Tot pe atunci era la Brașov Ion Lăpădat, care terminase cu distincție gimnaziul de stat din Sibiiu, unde harnicii profesori austriaci din timpul »absolutismului« predau în limba germană știința apusului și făceau educație serioasă. Făcuse frumoase studii de filologie clasică la Paris, se ocupa cu drag și de limba română, de literatura poporală, de scrierile bătrâne de prin cronici, și, la traducerile din »Tristia« și »Metamorfose«, ne fărmeca cu limbagiul lui frumos, iar la Homer ne delecta cu povestirea admirabilă poporală și plină de viață. De câte-ori începea un cântec nou — și noi cetiserăm mai multe — ne spunea cuprinsul cântecului într'o formă așa de atrăgătoare, încât ni-era mai mare dragul, și așteptam cu dor să începem și să facem și traducerea.

Nu voiu uita în viața mea tabloul viu, ce ni-l făcuse înainte de a traduce, Teomachia, adecă lupta între zei și comparațiile potrivite cu felul de a gândi al poporului nostru, cu zânele și cu persoanele din poveștile noastre. Totdeauna voiu ține minte povestirea plină de duioșie, ce ne-a spus-o înainte de a ceti pasagiul din Iliadă, când bătrânul Priam a venit la Achile să-l roage să-i dea trupul fiului său Hector, căzut în luptă, să-l înmormânteze; era ceva dulce, ceva cu viață, ceva fermecător în vorba lui Lăpădat. Deasemenea când a ajuns să ne istorisească, cum Achile biruitor a târît în jurul zidurilor Troiei, trupul dușmanului său, legat de carul său de bătaie, în fața nemângâiatului tată, lacrimi picau din ochii noștri. Adăugând și esplicațiunile temeinice din viața antică și tablourile din acea viață, puteai zice, că într'adevăr clasicii își aveau rostul în învățământul gimnazial. Era și om foarte simpatic, acel Lăpădat, care »a vorbit totdeauna mai poporal, mai dulce și mai frumos, de cum sunt scrierile lui«, ce le-a publicat în cei șapte ani, cât a fost la catedra gimnaziului

*) Pentru tineretul de acum, e de lipsă să spun, că „codițele și cornițele« erau semnele, introduse în scrierea fonetică a Convorbirilor literare.

[1]) Meșotă se interesa de abonarea Convorbirilor și de încassarea abonamentelor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

în »Floare fui, floare trecui«, rafinata nală a cântăreței a putut uimi până și cei ce privesc cu adâncă neîncredere ce-i românesc.

ŞTIRI.

— 13 Februarie v.

Inchinând în mare parte numărul de ă aniversării de 70 ani a distinsului nos- literat Titu Maiorescu, am fost nevoiți amânăm continuarea foiletonului »Ar- ne Lupin« pe numărul viitor.

La consfatuirea de eri a membrilor tivi ai reuniunei noastre de cântări au rticipat peste 30 persoane, domnișoare domni, un număr destul de mare în prejurările vitrege, în cari se află socie- tea românească din Brașov. Mulți dintre prezenți s-au așteptat la un mai mare teres din partea societății brașovene față această consfătuire, în care avea să se cute modalitățile reactivării reuniunii astre. Se vede însă că indiferentismul și tia tinerimei noastre de ambele sexe ă n-a dispărut, deși noul comitet al reu- nei, compus exclusiv din oameni tineri, nici de a pune iarăși în picioare vechea stră instituțiune culturală, ar fi meri- mai mult sprijin și mai multă consi- e.. Cu toate acestea cei întruniți nu lăsat descurajați și după o discuție lungă, la care au luat parte domnii A. Bogdan, V. Branisce, N. Oancea și Boiu, s-a decis reactivarea reuniunei cântări, obligându-se 32 de d-șoare și din cei prezenți a-și da concursul lor reactivarea reuniunei. Zilele aceste se mai face pașii pentru a câștiga și pe membrii activi, cari din diverse cauze u putut lua parte la consfătuirea de eri. viuă bucurie a pricinuit celor întruniți zența d-lui major i. r. Popa, care s-a eris cu mare însuflețire între membrii ațiunei de gimnastică.

Comitetul reuniunei ne roagă să adu- la cunoștința celor dornici de a-și da acursul la reactivarea reuniunei, să se unțe în decursul săptămânei viitoare lui Dr. Alexandru Bogdan, prețedintele uniunei sau secretarului V. Branisce. Pe a listei definitive și în cazul unui nu- ir suficient de membrii activi se va fixa conțelegere cu d-l prof. G. Dima, înce- ul repetițiilor.

Necrolog. Aflăm cu părere de rău, că rul medicinist român Arsenie *Davi-* u din Brașov a încetat din viață, Mier- i, în Viena, în urma unei operații. Moar- prea timpurie a tînărului Davidescu a dus unanime regrete în deosebi în cer- tinerimei din Brașov, în care defunc- în urma calităților sale alese și pro- ătoare, s-a bucurat de multe simpatii. hnească în pace, iar familia întristată meească sincerile noastre condolențe.

— In Budapesca a încetat din viață directorul suprem i. p. Iosif *Etischer*, în mai multe rânduri comisar guver- la examenele de maturitate ținute la haziile românești. Defunctul s-a bucurat multe simpatii în cercurile românești.

Românii din America pentru Brad. im în »Libertatea«: »Reuniunea română cântări din Girard și Joungstovn« (sta- tul Ohio), neputându-se susținea mai de- parte, a hotărât să se desființeze. Când a luat această hotărâre însă, Reuniunea ajun- sese a avea adunate ceva parale ca fond al ei, anume 38 dolari (190 cor.). Membrii Reuniunii când să iee hotărâre asupra acestor bani, și-au adus cu românească inimă aminte și de gimnaziul din Brad și au hotărât așa: 22 dolari (110 cor.) îi dăruim parohiei gr. cat. de aici, 16 do- lari (80 cor.) să se trimită ca ajutor la fondul de înălțare al gimnaziului din Brad.

Clubul român din Viena. Ni se scrie: In 20 Febr. 1910 st. n. și-a ținut »Clubul român" din Viena adunarea generală. După darea de samă a prețedintelui George Vi- tencu, adunarea i-a votat mulțămită, iar comitetului absolutoriu cu cea mai mare laudă. La adunare au luat parte între alții ilustrul nostru protector, generalul Alex. Lupu, înflăcăratul luptător pentru fiecare cauză românească, Dr. Lazar Popovici și scumpul nostru părinte sufletesc Dr. Iu- liu Florian.

Comitetul nou e următorul: Prețe- dinte: Miltiade Nicolescu. Vice-prețedinte: George Vitencu. Secretar I.: Nicolae Roșca. Secretar II.: Sever Pop. Cassar: Severian Zugrav. Controlor: G. Glossar. Bibliotecar: Nicolae Fleșieriu. Substituți: Ioan Praveți și Dan Stefan.

In comisia revizuitoare: D l General Alex. Lupu. Dr. Lazar Popovici și Dr. Ma- rius Sturza.

Prelegerile poporale economice pe anul 1910 pentru despărț. »Zernești« al Asocia- țiunei s-au început Duminecă în 7 (20) Fe- bruarie în comuna Zernești. A vorbit în- vățătorul Pompiliu Dan despre *pășunitul de primăvară* arătând desavantagiile lui economice. In acest despărțământ se vor ținea 10 prelegeri în decursul anului 1910.

Nouă însoțire de credit »Raiffeisen«, s a inființat cum aflăm, în comuna Corbi, (comit. Făgăraș) la sfatul și stăruința preo- tului Elie Mânecuță din Ucea-inf. și cu conlucrarea învățătorului Chiril Bursan și a harnicilor economi Ioan Boldea, Nicolae Costea și Nicolae Opriș. Insoțirea din Corbi, alcătuită după principiile adoptate de »Reu- niunea rom. agricolă sibiiană«, obținând aprobarea statutelor prin tribunalul reg. din Brașov, își începe în curând activita- tea. Ar fi de interes să știm: câte însoțiri Raiffeisen de ale noastre sunt în comita- tul Făgăraș.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai întrat:

Dela »Luceafărul« institut de credit din Verșeț 50 cor. Dela »Armonia«, cassă de economii din Cincul-mare, 20 cor. Cu lista de colectă Nr. 177 (Colect. N. Dima, din cl. VI.): de la Ioan Sporea, dir. 2 cor. B. Perțea, farmacist 3 cor. N. Ilie, învăț. 1 cor I. Dima, învăț. din Feld oara 1 cor — La olaltă 7 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Difteritis. Un elev al școalei elemen- tare de stat din Blumena a murit zilele trecute de difteritis. Pentru a se împiedeca lățirea acestei boli molipsitoare, viceșpanul orașului Brașov a dat ordin, ca prelege- rile la amintita școală, să se sisteze până în 1 Martie n. iar salele să fie desinfectate cu lysoform.

Sultanul Abdul-Hamid. Ziarele turcești publică un comunicat oficial, care desminte pretinsa moarte a fostului sultan Abdul- Hamid. Starea sănătății fostului Sultan e neschimbată. După ziarul »Sabah« toate dificultățile cu banca imperiului german în privința unui depozit făcut de fostul Sul- tan, au fost regulate în mod satisfăcător. 400 de lire vor fi sustrase din lista civilă a fostului Sultan și repartizate copiilor săi cari au fost transportați aci.

Condamnarea unui anti-militarist. Curte- a cu juri din Paris a condamnat la 4 ani închisoare și o mie de lei amendă pe an- timilitaristul Hervé pentrucă a glorificat într-un ziar războiul social și pe apașul Liabeuf, care a ucis acum de curând pe un polițist. Girantul ziarului în care a apărut articolul încriminat a fost achitat.

In otelul »Europa« va debuta Marți în 1 Martie și Joi în 3 Martie, ensemblul lui Jacques Paul, cunoscutul humorist și declamator german.

Din prilejul plecărei regimentului de infanterie Nr. 50 din Brașov muzica regi- mentului nostru va da un concert Dumi- necă în 27 l. c. n. la oarele $7^1/_2$ seara în sala Redutei orașului la mese întinse. Oas- peții sunt binevenîți!

Tot Duminecă în 27 l. c. muzica re- gimentului va cânta dela oarele $11^1/_2$— $12^1/_2$ a. m. în piața principală.

Luni seara în 28 l. c. n. retraite cu muzică.

Un triumf al industriei ungare. D-nul Iosif Stiaszny a înființat in Cluj o mare fabrică de biliarde și dulapuri de ghiață, care întrece prin fabricatele ei toate fa- bricile din străinătate. Această fabrică exe- cută tot felul de comande pentru aranja- mentul casinelor. Liferează mese lucrate în cel mai modern stil, schimbă mese vechi de biliarde, face mantinele și îm- bracă mesele de biliard cu postav nou. Cu amănunte servește în orice timp Iosif Bencze, reprezentantul fabricei, în Brașov în cafeneaua Transilvania.

Appolo-Bioscop. Sâmbătă în 26 și Du- mineca în 27 Februarie 1910: Lucrarea sărei de mare. Descoperirea unui lucru cri- minal, (humor). Soacra hipnotizată. (hu- mor). Concursul cu Regatte, (sport). Hoața de bijuterii, (dramă detectivă). Vânatul rației sălbatice în Franța, (vedere). Efectul muzicei, (humor) Armany și dragostea (drama). Ce spun cărțile, (fantasie). — Luni și Marți nu se ține reprezentație.

Se caută un biliard uzat, cu tacuri și bile. Să fie în stare bună. Cei, cari au de vânzare un astfel de biliard, sunt rugați a se adresa administrației ziarului nostru.

»Calendarul Minervei« cunoscut ca cel mai frumos și c-un cuprins valoros și bo- gat, cu o mulțime de ilustrațiuni perfecte, a sosit la Librăria »Gazetei«. Prețul 1.25 fl-ri, plus 10 fileri porto.

Convocare.

»Corul bisericei române gr. or. a sf. Treimi de pe Tocile« (din Brașov) își va ținea adunarea generală ordinară *Dumi- necă în 21 Februarie v.* (*5 Martie n.*) *a. c.* la oarele 2 p. m în localul școalei de pe Tocile cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunărei generale prin vicepreș. corului. 2. Raportul general al comitetului corului. 3. Raportul cassarului. 4. Raportul bibliotecar-archivarului. 5. Vo- tarea budgetului. 6. Alegerea prețedinte- lui pe timp de 2 ani. 7. Propuneri diverse. 8. Inchiderea adunărei.

Pe această cale învităm cu toată dra- gostea pe stim. domni membrii fondatori, ordinari, membrele și membrii activi ai acestui cor. Cei cari nu și-au achitat tacsa de membru activ și ordinar nu vor avea drept de vot.

Brașov, din ședința comitetului coru- lui bis. ținută la 12/25 Februarie 1910.

Gh. Ardeleanu, v.-prețed. *Tr. Purcărea*. secretar.

Varietăți.

Un bolnav care-și fură leacul.

Intr-unul din spitalele Parisului s-a întâmplat un fapt ciudat. Un pacient, care se afla în cura spitalului suferind de un rac la nas, era tratat cu radium.

El avea pe nas un pansament cu ra- dium care valora nici mai mult nici mai puțin decât 6000 lei.

De sigur nimeni nu se gândea că bolnavul își va fura leacul. Tocmai aceasta s-a și întâmplat.

Bolnavul când s-a văzut cu o avere de 6 mii lei pe nas, într-o noapte și-a smuls pansamentul și l-a dat unui prietin.

Când a doua zi a fost găsit fără pan- sament, el i-a declarat că nu știe cum a dispărut. A fost imediat dat afară din spi- tal și peste câteva zile agenții poliției au găsit pansamentul cu radium, cusut pe căptușala hainei pacientului.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 26 Febr. Eri la oarele 10 a. m. s'a ținut un conziliu de mi- ștri, în care s'a discutat în primul rând asupra convențiilor comerciale cu statele balcanice. Un ziar din Bu- dapesta anunță, că guvernul ungar este gata să pună în aplicare conven- ția cu România prin ordin ministerial. Dacă această știre se adevereşte, gu- vernul ungar se poate aștepta la un atac violent în Cameră, căci punerea în aplicare a convenției se va consi- dera ca un act anticonstituțional.

Viena, 26 Febr. Starea primarului Lueger este tot critică. Medicii se tem de complicațiuni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Răm.
Redactor respons: Ioan Spuderca.

Brașov, sau la conducerea societății astre de lectură.

Manuale potrivite pentru limba română prea erau și ne ajutam cu manuscrise cu lectura din diferite cărți și caiete, ni-se aduceau la cursuri de profesorii tri. Par-că văd și acum pe profesorul Popea — zelosul nostru dascăl și pová- torul nostru într-ale lecturei continue par-că-l văd și acum cu câte-un caiet răcat în hârtie vânătă, din care ne ce- poesie și proză aleasă, parcă-l văd cu te-o carte legată în tăbli groase — erau onvorbirile literare«, formatul quart mare cum se așeza tacticos la catedră și ne ia »singur« ca dintr-o evanghelie. Une- ceteam noi și ne da și nouă să cetim ă și să ne decopiem câte ceva și cu sebire poeziile, ce aveam să le me- izăm. De asemenea ne aducea altădată căci pe atunci nu erau cărți multe și eftine ani — pe Doamna Chiajna de Odobescu ne cetia pe »Lăpușneanu« lui Ne- uzzi, lupta dela Călugăreni de Bălcescu, din volumele lui Alexandri.

Parcă văd și acum acele cărți fru- legate și puse într'un quart de hârtie parcă nici să le atingă cu dego- = căci un Alexandri întreg costa pe 30 de lei — și ne cetia și noi as- cu o sfințenie ca în biserică. Cu grijă ne lăsa și nouă câte-un volum cetim așa după sfârșitul orei și să ne decopiem câteva din poesiile frumoase. Ne uitam ca la niște moaște la cărțile lui Ale- xandri și nu le avea dintre noi decât nu- mai un singur elev, un tânăr din Ro- mânia.

In clasa a șeaptea apoi ascultam cursul de poezia dramatică și cetiam Boe- rii și Ciocoii de Alexandri, și cum nu prea aveam drame românești, cetiam din Schiller, traducând în românește cu prof. Stefan Iosif— tatăl poetului Iosif—octoge- narul care trăește retras în liniștea Râș- novului, lângă Brașov.

La societatea de lectură, sub condu- cerea prof. I. C. Tacit, fost elev al școlii din Brașov — sub *Gavril Muntean*, *Oroian* și *»tata«* Almașanu — vioi dela fire, cu vorbă dulce și dicțiunea aleasă, adusă de pe malurile Dâmboviței, un bun cunoscă- tor al cronicarilor noștri și orator esce- lent, sau sub conducerea afabilului I. La- pedat, însoțit uneori de harnicul director I Meșotă, mergeam cu cea mai mare plă- cere și ne părea rău, când se sfârșia ș e- dința societății.

Ascultam cu drag — pe atunci lua parte întreg gimnaziul din clasa a patra în sus — frumoasele povești strânse și scrise neaoș românește de elevul G. *Ca- pătă* sau de G. *Vlădărean*, ascultam la strigături de joc, la glume și la fel de fel de colecții din literatura poporală, care se cetiau și se esplicau. Conducătorii socie- tății ne atrăgeau luarea aminte cu toată căldura la însemnătatea și frumsețea lite- raturei poporale. Uneori ascultam câte-o descriere de călătorie prin satele româ- nești sau la munte, descrieri de obiceiuri pe la nunți, pomeni și jocuri, descrieri de șezători și alte multe lucruri frumoase din viața dela sat, căci băeții dela sate erau cei mai mulți între elevii gimnaziu- lui din Brașov.

Altădată auziam declamațiuni potri- vite din poeziile poporale ale lui Alexan- dri, din baladele și din doinele lui și așa mai departe. In fine, ce să mai spun, as- cultam dela cei mai înaintați lucrări mai grele, cu recenziune și critică făcută în toată regula, sau chiar câte o poezie ori- ginală, vre-o novelă scrisă de vr-unul din- tre noi, sau discursuri, dispute și contro- verse asupra unei teme date. Se juca și teatru la societatea noastră. Odată, pe când era I. Lapedat la conducere, s-a re- prezentat pe scena din sala gimnaziului părți din piesa Hoții, de Schiller, tradusă de Iacob Negruzzi.

(Va urma.)

O răceală.

deschide în cele mai multe casuri ușa și altor multe boale serioase,

Emulsiunea lui Scott

însă de multe ori împiedecă cu mult succes desvoltarea mai departe a a- cestor boale. Curățenia părților ei constitutive, faptul că e ușor de mis- tuit cât și puterea ei de nutrire a câștigat Emulsiunea lui Scott un bun renume între medici, moașe, părinți și pacienți, ca cel mai bun mijloc pentru tot felul de boale de piept și grumaz.

Emulsiunea lui SCOTT este recunoscută în tot locul ca cea mai bună emulsiune. 3.

Veritabilă numai cu marca — *pescarul* — ca semn de garanție a procedurei lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

© Cluj / Central University Library Cluj

„VLĂDEASA“,

institut de credit și economii, societate pe acții în HUEDIN.

Convocare.

„VLĂDEASA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Huedin își va ținea

Adunarea generală ordinară a XIV-a

în 17 Martie st. n. a. c. la 10 oare a. m., în localitatea institutului.

Obiectele adunării vor fi:

1. Deschiderea adunării și designarea alor 2 notari ad hoc și alor 3 verificatori ai procesului verbal, cari vor funcționa și ca scrutători.

2. Raportul direcțiunei și a comitetului de reviziune, stabilirea bilanțului, deciderea asupra împărțirii profitului curat al anului 1909 și darea absolutorului pentru anul de gestiune 1909.

3. Raportul direcțiunei asup a emisiunei a 3-a de acțiuni și propunerea, ca capitalul social să se ridice la K 260000·— prin convertarea sumei de K 60000 — din fondul de rezervă în 600·— acții.

4. Stabilirea pauşalului de călătorie a direcțiunii și a membrilor de încredere a filialei, pe cum și a membrilor din comitetul de reviziune pro 1910.

5. Alegerea a 3 membrii în direcțiune a căror mandat a expirat în senzul §. 32 din statute și alegerea întregului comitet de reviziune de 5 membrii a căror mandat de asemenea a expirat conform §. 42 din statute.

6. Eventuale propuneri întrate, în cadrul statutelor §. 29

7 Inchiderea adunării.

La această adunare se învită d-nii acționari făcându-se atenți la dispozițiile §§. 19 și 20 din statute.

Pentru primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere în acest an sunt rugate institutele „Bihoreana“, „Patria“, „Albina“, „Silvania“, „Economul“, „Coroana“ și filiala „Vlădeasa“ Hida.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „VLĂDEASA“ ținută în 9 Februarie 1910.

Ioan Pop m. p.,
preşedinte.

Iuliu Porțiu m. p.,
director-executiv.

Contul Bilanț — Mérleg-számla pro 1909.

ACTIVA — VAGYON	Cor.	fil.	PASIVA — TEHER	Cor.	fil.
1 Cassa în numărar — Készpénz . .	15058	80	1 Capital social — Részvény tőke:		
2 Contul Giro la banca Austro-Ungară — Giro számla az Osztrák-magyar bank.	731	71	I. Emisie de acții I. részv. kibocs. 70000		
3 Cambii de bancă — Váltók*) . . .	1193526	—	II. „ „ „ II. „ „ 50000		
4 Credite fixe — Kötvények:			III. „ „ „ III. „ „ 25165	145165	—
a) pe obligațiuni întabulate — betáblázott kötvényekre . . 269619·—			(încă neîncheiată — még be nem fejezett)		
b) pe obligațiuni cu cav. kezességi kötvényekre . . 152006·—	421625	—	2 Fond de rezervă — Tart. alap*) 67600 —		
5 Credite de cont-curent — Folyó számla hitelek	416232	57	3 Fond special de rezervă — Külön tartalék alap**) . . 10995·—		
6 Cassa institutului după abscriere — Intézeti ház leirás után	10750	—	4 Fond de penziuni — Nyugdij alap***) . . . . . 29649 —		
7 Realități de vânzare — Ingatlanok .	726	38	5 Fondul scopurilor filantrop — Jótékonyczélú alap . . 2121·—	110365	—
8 Efecte — Értékpapirok	2200	—	6 Depuneri spre fructificare — Betétek	1043036	85
9 Interese de reescont anticipate — Előlegezett visszlesz. kam.	3767	—	7 Reescont — Visszleszámitolás . . .	330998	—
10 Mobiliar după amortizare — Felszerelés leirás után	3213	96	8 Dividende neridicată — Fel nem vett osztalékok	508	96
11 Spese de fondare la filiala Hida — Hidalmási fiok alapitási költség . .	711	36	9 Interese tranzitoare — Átmen. kam.:		
12 Diverși debitori — Különféle adósok	967	77	a) la cambii de bancă — Váltóknál . . . . . 13116·29		
			b) la cred. fixe — Kötvényeknél 7050·51		
			c) la vărsămintele în capital soc. Emis. III. — a III ik részvény kibocs. történt befizetéseknél 1127·73	21294	53
			10 Conturi curente — Folyó számlák .	370399	55
			11 Diversi creditori — Különféle hitelezők	11160	06
			11 Profit curat — Tiszta nyereség .	36582	60
	2069510	55		2069510	55

*) C. 775096·— cambii hipotecare — jelzálogos váltók.

*) Cu dotația a. 1909 C. 76774·78
**) „ „ „ „ „ 12524·12
***) „ „ „ „ „ 32649·—

Contul Profit și Perdere — Nyereség-Veszteség számla pro 1909.

EŞITE — KIADÁS	Cor.	fil.	INTRATE — BEVÉTEL	Cor.	fil.
I. Salare, bani de cuartir, adaus de scumpete, pauşal de călătorie — Tiszti fizetések, lakpénz, drágasági potlék, utazási átalány	20818	64	I. Venit curat din interese — Tiszta kamat jövedelem	64253	83
II. Spese de birou, luminat, încălzit, tipăr., telef., chiria fil. H. — irodai, nyomtatv., tel. H.-almási fiok lakb. stb.	5867	96	II. Proviziuni — Jutalékok	7789	53
III. Dări — Adók	7217	27	III. Chirie — Házbér	600	—
IV. Amortizări — Leirások	2156	89			
V. Profit curat — Tiszta nyeremény .	36582	60			
	72643	36		72643	36

Huedin — B.-hunyád, 31 Decemvrie 1909.

Iuliu Porțiu mp., dir.-exec.—vezérigazg. *C. Căciulă* mp., contabil—fkkönyv. *M. Mărincaş* mp., cassar—pénzt.

Membrii direcțiunei: — Igazgatósági tagok:

Ioan Pop m. p., preşedinte — elnök. *Ioan Martin* m. p., v.-preşedinte — alelnök.
Iuliu Porțiu m. p. *Luca Lung* m. p. *Ştefan Pop* m. p. *Ioan Gal* m. p.

Revăzut și aflat exact. — Átvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

Membrii comitetului de reviziune: — Felügyelő bizottsági tagok:

Simion Mărincaş m. p., preş. — elnök. *George Faragó* m. p. *Eugen Bian* m. p.
Dr Andreiu Pop m. p. *Iosif Diamandi* m. p.
și ca rev. exp. al „Solidarității“. — ugyis mint a „Solidaritatea“ szakvizsgálója.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Atelier de tâmplărie

Avem onoarea a aduce la cunoștința Onor. public că am zidit un Atelier de tâmplărie în mărime de 300 m.□ provăzut cu cele mai moderne mașini spre completarea întreprinderilor noastre de zidire.

Avem totdeauna de ozit de cel mai bun material de lemnărie și suntem în plăcuta poziție a executa orice lucrare **de portale, aranjament de prăvălii** etc. după desenuri și stilul nostru propriu în cel mai scurt timp. Ne rugăm onor. cu comande si semnăm cu toată stima,

Frații Gábori
Architect și antreprenor de zidărie

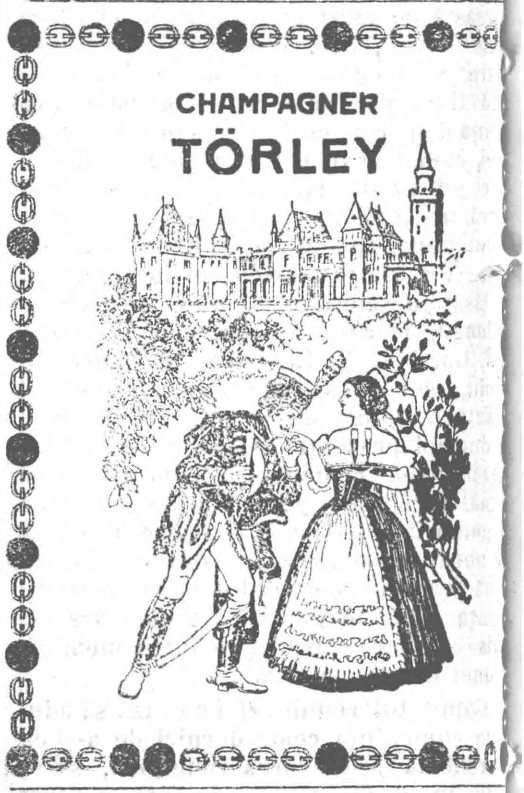

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete
ale lui **RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Réthy**, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai **RÉTHY Pemete bombóne!**

Asigurare!

O bancă de asigurare populară caută **echisitori** capabili pe lângă salar fics și provisiune. Pentru începători neversați în afacere retribuție după cualificațiune. Oferte cu referențe și copii de atestate să se trimită sub cifre „POPULAR“ la administrațiunea acestei foi. 945,1-3.